

Kärkihanke 3: Nopeutetaan siirtymistä työelämään (YO)

A) OPISKELIJAVALINTOJEN UUDISTAMINEN

Opiskelijavalintojen uudistamistoimenpiteet tulee raportoida alakohtaisesti. Raportoinnissa voi käyttää OKM:n ohjauksessa käytettävää alaluokittelua:

- Kasvatusalat
- Terveys- ja hyvinvointialat
- Taiteet ja kulttuurialat sekä humanistiset alat
- Yhteiskuntatieteet ja palvelualat
- Liiketalous, hallinto ja oikeustieteet
- Luonnontieteet
- Tietojenkäsittely ja tietoliikenne sekä tekniikan alat
- Maatalous- ja metsätieteelliset alat
- Hammaslääketiede
- Lääketiede

1. Mitä toimenpiteitä olette tekemässä korkeakoulutasoisesti ja alakohtaisesti valintakoemenettelyjen kehittämiseksi, erityisesti liittyen pitkäkestoista valmentautumista vaativista pääsykokeista luopumiseen kullakin alalla? Miten korkeakoulujen välinen alakohtainen yhteistyö on edennyt?

2. Miten siirto-opiskelijoiden, koulutusalan vaihtajien valintamenettelyiden kehittäminen etenee? Miten aikuisten tutkintoon johtavan koulutuksen valintamenettelyjä kehitetään?

3. Onko korkeakoulussa käynnissä uutta valintakokeisiin liittyvää tutkimusta tai valintamenettelyihin liittyvää arviointia?

1. Mitä toimenpiteitä olette tekemässä korkeakoulutasoisesti ja alakohtaisesti valintakoemenettelyjen kehittämiseksi, erityisesti liittyen pitkäkestoista valmentautumista vaativista pääsykokeista luopumiseen kullakin alalla? Miten korkeakoulujen välinen alakohtainen yhteistyö on edennyt?

Jyväskylän yliopistossa opiskelijavalintojen uudistamisen tavoitteena on, että yliopistoon valitaan jatkossakin aloituspaikkoja vastaava määrä lahjakkaita, motivoituneita ja alalle sitoutuneita opiskelijoita, joilla on edellytykset suorittaa tutkinnot tavoiteajassa. Osana yliopistossa toteutettua rakenneuudistusta myös opiskelijavalintoihin liittyviä toimintaprosesseja on edelleen tiedekuntien välillä yhtenäistetty sekä eri yksiköiden välistä työnjakoa selkiytetty hallinnollisen työn virtaviivaistamiseksi ja keventämiseksi.

Tavoitteena on viime vuosina ollut ja on edelleen nopeuttaa siirtymää toiselta asteelta yliopistoon uudistamalla valintamenettelyjä siten, että valituksi tuleminen ei edellytä pitkäkestoista valmentautumista. Jyväskylän yliopisto on uudistanut viime vuosina voimakkaasti valintakoemenettelyjään siten, että suurimmassa osassa hakukohteita pitkäkestoisen valmistautumisen tarve on vähäistä. Valintakoeaineistot julkaistaan pääsääntöisesti keväällä ja ne ovat saatavilla verkossa. Sähköisten, verkossa julkaistavien valintakoeaineistojen esteettömyyttä ja saavutettavuutta parannetaan. Kaikkiaan 54 %:ssa kandidaatti- ja maisteriohjelmien hakukohteista (ei sisällä erillisiä avoimen väylän hakukohteita) on käytössä yhteisiä aineistoja tai valintakoetilanteessa käytetään koetilaisuudessa jaettavaa materiaalia. Yliopisto selvittää sähköisten valintakokeiden mahdollisuutta osana valintakoemenettelyjen kehittämistä. Hakukohteista 49 %:ssa (ei sisällä avoimen väylän hakukohteita) hakijoilla ei ole etukäteen luettavaa aineistoa, vaan valinta tapahtuu

hakupapereiden perusteella ja osassa kohteita hakijat kutsutaan mahdollisesti haastatteluun tai soveltuvuuskokeeseen. Luonnontieteissä suurin osa hakijoista valitaan pelkästään aiemman opintomenestyksen perusteella. Valintakoe järjestetään pääsääntöisesti mahdollisuutena niille hakijoille, joilla esimerkiksi ylioppilaskirjoitusten ainevalinnassa ei ole suoritettu kyseistä ainetta tai siitä saatu arvosana ei ole riittävä.

Jyväskylän yliopisto osallistuu valtakunnalliseen alakohtaiseen valintakoeysteistyöhön 26 %:ssa kandidaatti- ja maisteriohjelmien hakukohteista (kasvatustieteet (4 VAKAVA), kauppatieteet (2 yhteisvalinta), biologia (1 valintakoeysteistyö), tietotekniikka (1 tietojenkäsittelytieteen valintakoeysteistyö), sosiaalityö (1)). Kasvatustieteiden VAKAVA-koe tarjoaa hakijalle mahdollisuuden hakea yhdellä valintakokeella seitsemään yliopistoon ja 34 kasvatustieteiden koulutukseen. Valtakunnallinen koe on osa kaikkia Jyväskylän yliopiston kasvatustieteellisen alan päävalintoja. Valtakunnallisena hankkeena on käynnistynyt myös psykologian valintamenettelyjen kehittäminen nykyistä yhdenmukaisemmiksi kirjallisen valintakokeen ja todistuspistemäärien osalta. Mukana ovat kaikki yliopistot, joissa psykologian maisterin koulutusta järjestetään (HY, UEF, JY, TaY, TY, ÅA). Kasvatustieteellisen ja psykologian alan vastuuyliopistomallin kehittämisen tilannetta selvitetään. Yhtä lailla matemaattis-luonnontieteellinen tiedekunta on mukana biologian yhteisvalinnassa ja on tehnyt yhteistyötä muiden luonnontieteellisten tiedekuntien kanssa yhtenäisen valintapisteityksen aikaansaamiseksi fysiikkaan, kemiaan sekä matematiikkaan ja tilastotieteeseen. Valintapisteitys on valtakunnallisesti hyvin yhtenäinen biologian, fysiikan, kemian sekä matematiikan ja tilastotieteen valinnoissa. Tietojenkäsittelytieteessä valinnoissa valtakunnallinen yhteistyö on vakiintunut ja myös todistusperusteella valinnalla on merkittävä rooli. Vastaavasti tietojärjestelmätieteen opintojen kansallisesti suurimpana yksikkönä tiedekunnassa on harkittu yhteisvalinnan kehittämisen vetovastuun ottamista.

Yliopiston hakupainealoista myös kauppatieteellisellä alalla opiskelijavalinta on yhteisvalinnan myötä valtakunnallisesti yhtenäinen. Yliopistojen välinen yhteistyö yhteisvalinnan kehittämisessä on erittäin aktiivista. Kauppatieteellisen alan yhteisvalinnan keskusteluissa on pohdittu valintakokeen keventämistä. Valintakoe voitaisiin toteuttaa tiettyjen kurssien lukion oppimääriin perustuen (sisältäen yhteiskuntaopin, historian, matematiikan kurssit). Kauppatieteellisen alan yhteisvalinnan näkemyksen mukaan on hyvä, että ylioppilastutkintoa kehitetään. Vuoden 2017 kauppatieteellisen alan opiskelijavalinnassa todistusvalinnan kautta valitaan 20 % hakijoista. Vuoden 2018 opiskelijavalinnassa tätä prosenttia tullaan nostamaan merkittävästi. Loput aloituspaikoista täytettäisiin koepisteiden perusteella. Tulevaisuudessa todistusvalintaa on suunniteltu lisäävän entisestään. Kauppatieteellisen alan yhteisvalinnan yhteisen näkemyksen mukaan todistusvalinnan lisäämisestä huolimatta myös valintakokeella valittavien osuus on tarkoitus säilyttää riittävän suurena, jotta myös muilla kuin ylioppilastutkinnossa menestyneillä tai ylioppilastutkinnon suorittaneilla olisi mahdollisuus hakeutua alalle. Valintakoe nähdään kustannustehokkaimpana tapana järjestää "toinen mahdollisuus" verrattuna siihen, että hakijat lähtevät korottamaan tietyn aineen tai tiettyjen aineiden arvosanoja koko lukion oppimäärän osalta yo-kirjoituksissa. Valintakoetta ollaan kehittämässä kuitenkin nykyistä kevyemmäksi ja vähemmän ennakoivaksi.

Muillakin yliopiston aloilla opiskelijavalintaa kehitetään jatkuvasti aktiivisesti ja sitä on myös alakohtaisesti yhtenäistetty. Esimerkiksi liikuntatieteellisen alan valintamenettelyjä on kehitetty systemaattisesti tiedekunnan eri koulutusohjelmien yhteistyössä, toistensa hyviksi arvioituja käytäntöjä hyödyntäen. Terveystieteellisen alan valintakoetta on uudistettu siten, että kaikissa kyseisen alan hakukohteissa (kandidaatti- ja maisteriohjelman lisäksi viisi maisteriohjelmää) on yhteinen valintakoe, eli sama valintakoe materiaali ja samat kysymykset. Aineistokoe on ollut käytössä terveystieteiden kandidaatti- ja maisterikoulutuksessa sekä yhtenä osana liikuntapedagogiikan opiskelijavalintaa jo useita vuosia, ja kokemukset siitä ovat pääsääntöisesti myönteisiä. Terveystieteiden kandidaatti- ja maisteriohjelman opiskelijavalinnoissa seurataan ensin, miten tämän vuoden valintaan tehdyt muutokset vaikuttavat hakijamääriin, valintaprosessin sujuvuuteen ja kokeen tarkastajien työmäärään. Tämän jälkeen selvitetään, onko tarvetta muuttaa valintakoetta niin, että osa hakijoista otettaisiin

sisään pelkän ylioppilastutkintotodistuksen perusteella.

Jyväskylän yliopistolla on ollut jo muutamia vuosia yliopistotasoinen suositus ylioppilastutkinnon pisteyttämiseen. Yhteistä pisteytysuusiutusta hyödynnetään jo 63 %:ssa hakukohteista. Yliopisto selvittää mahdollisuudet tehdä valtakunnallista valintakoeysteistyötä ja pisteytyksen yhtenäistämistä edelleen niillä aloilla, joissa sitä ei vielä tehdä. Myös ylioppilastutkinnon painoarvoa pyritään lisäämään niillä aloilla, joilla se on perusteltua kuitenkin unohtamatta, että myös muilla kuin ylioppilastutkinnon suorittaneilla tulee jatkossakin aidosti olla mahdollisuus tulla valituksi yhteishaussa. Yliopisto osallistuu Helsingin yliopiston koordinoimaan Opiskelijavalintojen uudistamisen kärkihankkeeseen valtakunnallisen OHA-forum yhteistyön kautta.

Jyväskylän yliopistossa käynnistettiin opetussuunnitelmien uudistamistyö syksyllä 2015 ja koko yliopiston opetussuunnitelmat uudistetaan lukuvuodesta 2017-2018 lähtien. Opetussuunnitelmien uudistaminen tulee vaikuttamaan myös opiskelijavalintoihin. Jatkossa yliopisto tulee valitsemaan opiskelijat entistä laajempiin tutkinto-ohjelmiin niillä koulutusaloilla, joilla se on perusteltua. Kandidaattiohjelmista kehitetään nykyistä laaja-alaisempia, ja sitä kautta hakukohteiden määrä on vähentynyt. Tiettyjen kandidaattiohjelmien jälkeen opiskelijoiden on mahdollista tehdä valinta usean eri maisteriohjelman välillä.

Yliopisto on osallistunut aktiivisesti valtakunnallisten, yliopistojen yhteisten valintaperustesuositusten laadintaan sekä korkeakoulujen yhteisen asiakaspalveluratkaisun suunnitteluun ja toteuttamiseen, minkä lisäksi eri aloilla tehdään yhteistyötä oman alansa sisällä. Yliopisto huomioi omissa valintaperusteissaan yliopistojen yhteiset valintaperustesuositukset.

Yliopiston sisällä tavoitteena on siirtyä laatimaan yksityiskohtaiset valintaperusteet (pisteytyksen ja hakijalta vaadittavien edeltävien opintojen osalta) mahdollisuuksien mukaan useammalle vuodelle kerrallaan. Tämä selkiyttää toisella asteella tapahtuvaa ohjaustyötä, lisää ennakoitavuutta ja nopeuttaa siirtymää toiselta asteelta korkea-asteelle.

Koulutuskuvauksia on kehitetty Opintopolun käyttöönoton myötä siten, että hakijoilla olisi selkeä käsitys hakemastaan koulutuksesta ja sen sisällöstä. Kehityskohteita uusiin opetussuunnitelmiin siirryttäessä koulutuskuvausten osalta ovat mm. etäopiskelumahdollisuuksien ja koulutuksen antamien työelämävalmiuksien kuvaaminen aikaisempaa systemaattisemmin.

Opiskelijavalintaprosessia yhtenäistetään ja keskitetään yliopiston sisällä kaikilla koulutustasoilla, niin kansainvälisissä ohjelmissa kuin jatkotutkintokoulutuksissa. Kansainvälisten ohjelmien hakijaneuvonta- ja opiskelijavalintaprosessia sujuvoitetaan ja nopeutetaan. Erityisesti kansainvälisten maisteriohjelmien valintamenettelyjen osalta kehittämiskohteena on kaksivaiheisen valintaprosessin (ennakkotehtävä ja haastattelu) järjestelmällinen kehittäminen osana opiskelijavalintaa. Kaksivaiheisen valintaprosessin avulla on mahdollista aikaisempaa systemaattisemmin tarkistaa opiskelijoiden motivaatiota, akateemista lähtötasoa ja kielitaitoa.

2. Miten siirto-opiskelijoiden, koulutusalan vaihtajien valintamenettelyiden kehittäminen etenee? Miten aikuisten tutkintoon johtavan koulutuksen valintamenettelyjä kehitetään?

Jyväskylän yliopisto uudisti tutkintosääntönsä 1.8.2015 alkaen. Uudistetun tutkintosäännön mukaan tiedekuntien on päätettävä periaatteista, joiden perusteella opiskelija voi vaihtaa ohjelmaa tiedekunnan sisällä sekä periaatteista, joiden perusteella toisen tiedekunnan tai toisen kotimaisen yliopiston opiskelija voi siirtyä suorittamaan samantasoista tutkintoa tiedekuntaan. Siirto-opiskelua koskevat toimintaprosessit otettiin työstettäväksi osana yliopiston rakenteellista

kehittämistä tehtävää prosessityötä. Yliopiston oma prosessityöskentely pohjautuu sisällöllisesti yliopistojen yhdessä luomiin siirto-opiskelijavalintasuosituksiin, jotka Jyväskylän yliopisto huomioi toiminnassaan.

Suunniteltujen toimenpiteiden tavoitteena on ollut lisätä siirtymämahdollisuuksia yliopiston sisällä, selkiyttää siirtohakua koskevaa tiedotusta ja yhtenäistää sekä tuoda vielä aikaisempaakin läpinäkyvämmäksi periaatteet, joilla siirtyminen ohjelmasta toiseen on mahdollista. Jyväskylän yliopistolla on yliopistotasoisesti yhteinen siirto-opiskelijahaku, jossa on hakukohdekohtaiset valintaperusteet. Joustavien siirtymien mahdollistamiseksi voidaan toteuttaa myös erillisiä siirtohakuja, joista osoituksena menestyksekkäästi pilotoitu Vaasan yliopiston kieliaineiden opiskelijoiden siirtyminen Jyväskylän yliopiston opiskelijoiksi. Tänä keväänä 151 opiskelijaa haki tässä haussa opiskeluoikeutensa siirtoa Vaasan yliopiston kielikoulutuksesta Jyväskylän yliopiston kielikoulutuksen.

Osassa yliopiston siirtohaun hakukohteista on mahdollista vaihtaa kokonaan opiskelualaa. Koska siirto-opiskelijavalinnassa on kuitenkin pääsääntöisesti kyse saman tai lähialan opiskelijoista, se ei yksinään vielä ratkaise vääräksi koetun alavalinnan ongelmaa. Tästä syystä yliopiston omassa tutkintosäännössä on lähdetty katsomaan asiaa laajemmin ohjelman vaihtamisen näkökulmasta. Samoin opetussuunnitelmatyössä on ollut lähtökohtana laajempien kandidaattiohjelmien rakentaminen, jolloin opiskelijalla on mahdollisuus tehdä valinta mahdollisuuksien mukaan useampien maisteriohjelmien ja niiden opintosuuntien välillä. Jyväskylän yliopiston tutkintosäännössä on tehty linjaus vapaasta tutkinnon valinnaisten aineiden opiskeluoikeudesta (lukuunottamatta sellaisia opintosuuntia, joihin valittaessa käytetään valinta- tai soveltuvuuskoetta tai joissa on muu perusteltu syy rajoittaa opiskeluoikeutta). Näillä toimenpiteillä pyritään antamaan opiskelijoille laajasti erilaisia mahdollisuuksia suuntautua opintojen aikana ja siten vähentää keskeyttämisten määrää sekä tarvetta vaihtaa kokonaan ohjelmaa kandidaattiopintojen aikana.

Vääräksi koetun alavalinnan ongelma ei todennäköisesti tulevaisuudessakaan tule täysin poistumaan, sillä eri aloille on erilainen hakupaine. Siirtyminen säädellyille hakupainealoille (esim. psykologia, luokanopettajakoulutus) tulee jatkossakin olemaan rajoitettua, ja siirto-opiskelijoita tullaan ko. aloille todennäköisesti myös tulevaisuudessa hyväksymään vain täysin tai lähes vastaavasta koulutuksesta.

Siirto-opiskelijavalintaan sekä alan tai koulutuksen vaihtajien valintamenettelyihin liittyy edelleen kehittämiskohteita.

3. Onko korkeakoulussa käynnissä uutta valintakokeisiin liittyvää tutkimusta tai valintamenettelyihin liittyvää arviointia?

Valintamenettelyjä ja hakijoiden palvelua on kehitetty systemaattisesti usean vuoden ajan. Tämä työ ja sen arviointi jatkuvat edelleen.

Jyväskylän yliopistossa on tehty tai meneillään mm. seuraavaa opiskelijavalintoihin liittyvää tutkimusta:

Fornaciari, Aleksi (2015): Keskustelemattoman universumi. Kasvatustieteen pro gradu-tutkielma, kevät 2015.

Hietala, Miina: Luokanopettajaopiskelijoiden koulutusvalinta ja opintoihin sitoutuminen. Pro gradu 2015.
<https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/46620>

Hotti Seppo: Oikealle alalle? : logistiikka-alan ammattikoulutuksen ja työelämän osaamisen todellisuuksien kohtaaminen (2016)

Kalaja, Teppo: Liikunnan aineenopettajakoulutuksen opiskelijavalinnat muutoksessa. Väitöskirja (2012).
<https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/37936>

(Kalajan väitöskirjan tutkimuksellisen viitekehyksen pohjalta tiedekunnassa tehdään jatkoseurantaa liikuntatieteellisen alan valinnoista.)

Mehtäläinen, Jouko; Välijärvi, Jouni: Ylioppilaskokeiden arvosanojen vertailtavuus eri aineissa vuosina 2007-2011. (2013) <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/42355>

Metsäpelto, Riitta-Leena; Viljaranta, Jaana; Poikkeus, Anna-Maija & Mullola, Sari. (valmisteilla oleva käsikirjoitus). Luokanopettajakoulutukseen hakevien tavoiteorientaatioiden yhteys valintakoemenestykseen VAKAVA-kokeessa.

Metsäpelto, Riitta-Leena; Poikkeus, Anna-Maija & Klassen, Rob (2016, June). Developing student selection for initial teacher training: Adapting the situational judgment test in Finland. Paper presented at the bi-annual meeting of the European Association for Research on Learning and Instruction SIG 11 (Teaching and Teacher Education), Zurich, Switzerland.

Mikkonen, Simo: Ylioppilaskokeen ainereaalista väylä yliopisto-opintoihin: lukion historianopetukselle sille kuuluva arvo. (2013)
<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/42886/kleio%20mikkonen%20ainereali%20ja%20valintakoe.pdf?sequence=1>

Partio Nita: Soveltuvuuskoe vai ei?: sosiaalialan ammattilaisten käsityksiä alansa korkeakouluopiskelijoiden ja työntekijöiden soveltuvuudesta alalle (2016) <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/52403>

Rantanen Salli: Korkeakouluopintojen edistäminen opiskelijoiden näkökulmasta: ohjaus, opetus ja tutkintojen rakenne ammattikorkeakouluopintoja hidastavina ja nopeuttavina tekijöinä (2015)

Ristaniemi Anna: Kielen vaikutus yliopistoon sisäänpääsyssä vuonna 2012 (2015)
<https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/47289>

Utriainen, Jukka; Marttunen, Miika; Kallio, Eeva & Tynjälä Päivi (2016): University Applicants' Critical Thinking Skills: the Case of the Finnish Educational Sciences. Scandinavian Journal of Educational Sciences.

Utrianen, Jukka; Kallio, Eeva & Niilo-Rämä, Mikko (tekeillä). Pitkittäistutkimus yliopisto-opiskelijoiden aiemman opintomenestyksen yhteydestä yliopisto-opintojen etenemiseen ja arvosanoihin. (Pitkittäistutkimus 2006-2015, tutkittavia 120 Jyväskylän yliopistosta, kaikki lukio-aikaiset, sisäänpääsyn, opintojen aikaiset tiedot tiedetään)

Tekeillä: The relationship of language proficiency and academic performance (Vuoden 2013 opiskelunsa aloittaneiden kansainvälisten maisteriohjelmien kaikkien opiskelijoiden systemaattinen seuranta opintojen sujuvuuden ja suoritusten suhteen). Mukana Jyväskylän yliopiston strategisen kehittämisen yksikkö, kielikeskus ja Soveltavan kielentutkimuksen keskus. Samasta hankkeesta tekeillä väitöskirja (Miia Konttinen akateemisen englannin osalta ja Johanna Eloranta Suomi toisena kielenä osalta).

Lisäksi tiedekunnissa on tehty sisäiseen, valintamenettelyjen kehittämiseen tarkoitettuun käyttöön raporttoimatonta seurantaa ja arviointia, mm.:

Liikuntapedagogiikkaan ja liikunnan yhteiskuntatieteisiin hakevien hakijakysely 2016: valintakoetta koskevan informaation, koejärjestelyjen sekä -osioiden ja kokeeseen valmistautumisen arviointi.

Informaatioteknologian tiedekunta: Kevään 2015 korkeakoulujen yhteishaussa valittujen opiskelijoiden opintomenestys lukuvuonna 2015-2016. Keväällä 2015 valittujen opiskelijoiden hakutoivejärjestyksen vaikutus opinnoissa menestymiseen IT-tiedekunnassa.

B) TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN JA KORKEA-ASTEEN KOULUTUKSEN VÄLISEN YHTEISTYÖN LISÄÄMINEN

4. Mitä uusia yhteistyökäytäntöjä korkeakoululla on toisen asteen kanssa? Valmisteleeko korkeakoulu uusia yhteistyömalleja toisen asteen kanssa?

5. Tarjoaako korkeakoulu avoimen korkeakouluopetuksen lisäksi muita mahdollisuuksia toisen asteen opiskelijoille? Miten toisen asteen opiskelijat huomioidaan avoimen tarjonnassa?

4. Mitä vakiintuneita ja toimivia yhteistyökäytäntöjä korkeakoululla on toisen asteen oppilaitosten ja koulutuksen järjestäjien kanssa? Valmisteleeko korkeakoulu uusia yhteistyömalleja toisen asteen kanssa?

Jyväskylän yliopistolla on jo pitkään jatkunutta ja vakiintunutta alueellista yhteistyötä toisen asteen koulutuksen kanssa. Jyväskylän yliopisto on järjestänyt vuosittain tapaamisia oppilaanohjaajille, jolloin keskustellaan mm. opiskelijavalintoihin ja koulutuksen järjestämiseen liittyvästä kehitystyöstä. Lisäksi yliopisto järjestää vuosittain hakijan päivän ja koululaisille suunnatun tiedepäivän.

Yliopisto tekee paikallisesti tiivistä yhteistyötä ammattikorkeakoulun kanssa mm. järjestämällä yhteistyössä korkeakouluinfoja lukiolaisille. Myös avoin yliopisto ja avoin ammattikorkeakoulu pitävät yhteisiä infoja lukioissa.

Yliopiston opiskelijalähettilästoiminta on vakiintunutta. Opiskelijalähettiläät vierailevat lukioissa eri puolilla maata, järjestävät lukiolaisten vierailuja yliopistoon sekä toimivat aktiivisesti sosiaalisessa mediassa. Toiminta on painottunut alueellisesti, mutta sitä kehitetään jatkuvasti siten, että toiminta tavoittaisi toisen asteen opiskelijat myös valtakunnallisesti. Mahdollisuuksien mukaan opiskelijalähettiläät vierailevat toisen asteen oppilaitoksissa myös Keski-Suomen ulkopuolella ja erityisesti sosiaalisen median kautta tavoittavat nuoria eri puolilla maata. Yliopiston esittelyt etäyhteyden (ACP) avulla ovat mahdollistaneet yliopiston opintotarjonnan esittelyn myös sellaisille ryhmille, joiden ei ole mahdollista saapua tutustumaan Jyväskylään tai joille ei ole mahdollista järjestää opiskelijalähettilään vierailua.

Jyväskylän yliopiston opiskelijarekrytointipohja on erittäin valtakunnallinen. Hakijoista 82 % ja 74 % opiskelupaikan vastaanottaneista opiskelijoista tulee Keski-Suomen ulkopuolelta. Kehittämiskohteeksi on tunnistettu yhteistyö toisen asteen oppilaanohjaajien kanssa oman alueen ulkopuolella. Yhtenä tulevaisuuden yhteistyömuotona voisivat olla mm. webinaarit, jotka tavoittaisivat oppilaanohjaajia omaa aluetta laajemmin. Webinaareja on tähän mennessä pilotoitu kansainvälisten opiskelijoiden rekrytoinnissa suoraan potentiaalisille hakijoille järjestetyillä opintotarjontaesittelyillä. Kotimaisessa yhteistyössä etäesittelyjä on järjestetty lukiolaisryhmille. (Opinto-ohjaajille kohdistettuja webinaareja ei ole vielä järjestetty.)

Myös alakohtainen yhteistyö on monilla aloilla vakiintunutta, esim. tietotekniikka (nuorten peliohjelmointikurssit, musiikkikampus).

Alakohtaista yhteistyötä tehdään mm. luonnontieteissä ja tietotekniikassa. Keski-Suomen LUMA-keskus

(<https://www.jyu.fi/luma/>) on osa LUMA-keskus Suomea, joka on kaikki yliopistot kattava yhteistyöverkosto. Lisäksi verkostolle on annettu valtakunnallinen tehtävä LUMA-aineiden kiinnostuksen ja osaamisen kehittämiseksi vuosina 2017-2020.

Jokaisella verkoston keskuksella on oma yhteyshenkilöiden maakuntaverkosto ja yhteistyötä alueen koulujen, opetushallintojen ja oppilaanohjaajien kanssa, ml. ainejärjestöt kuten MAOL, BMOL ja luokanopettajaliitto. LUMA-yhteistyötä tehdään paikallisten ala- ja yläkoulujen ja lukioiden kanssa (esim. kerhoja, asiantuntijavierailuja, yliopiston laboratorioden käyttömahdollisuuksia, kilpailuja, toimintapäiviä, leirejä).

Jyväskylän yliopisto hallinnoi Keski-Suomen LUMA-keskusta Jyväskylässä, jossa kaikki toiminta on integroitu Jyväskylän yliopiston luonnontieteiden aineenopettajakoulutukseen. Lisäksi Pohjois-Pohjanmaan LUMA-keskus (KP-LUMA) kuuluu hallinnollisesti Jyväskylän yliopiston alaisuuteen, ja jonka toiminta liittyy Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen toimintaan. Molemmat keskuksat ovat yhteistyössä myös paikallisten ammattikorkeakoulujen ja lukiokoulutusta järjestävien tahojen kanssa.

Jyväskylän yliopisto, Jyväskylän ammattikorkeakoulu ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymä ovat asettaneet tavoitteeksi muodostaa Jyväskylään oppimisen, tutkimuksen ja kehittämisen Jyväskylän osaamiskeskittymän, jossa Jyväskylän seutu on tulevaisuuden oppimisen uudistaja (EduFutura). EduFutura-yhteistyössä haetaan uusia toimintamalleja toisen asteen ja korkea-asteen väliselle yhteistyölle mm. ympärivuotisen opiskelun ja yrittäjyyden tukemisessa. EduFutura-yhteistyössä rakennetaan kesälukukauden (ympärivuotinen opiskelu) sekä avoimen opetuksen yhteistarjontaa. Kevään 2017 alun aikana kootaan opiskelijoille se tarjonta, joka toteutetaan avoimena tarjontana kaikkien oppilaitosten yhteisenä kesällä 2017. Avoimen korkeakouluopetuksen ja avoimen aikuisopiston menettelyt otetaan käyttöön yhteisen tarjonnan toteuttamiseksi. Jatkoa ajatellen tavoitteena on suunnitella kolmannen lukukauden ja ympärivuotisen opiskelun järjestelmä kesälle 2018 ja avoimen opetuksen rooli sen toteuttamisessa sekä samalla vahvistaa avoimen opetuksen yhteistyömallin konseptointia ja digioppimisen mahdollisuuksia.

EduFutura-yhteistyössä toteutetaan toimijoiden yhteistä markkinointia ja tehdään alueen opintomahdollisuuksia tunnetuksi yhteisten markkinointiviestinnän toimenpiteiden (esim. messuosastot) avulla.

5. Tarjoaako korkeakoulu avoimen korkeakouluopetuksen lisäksi muita mahdollisuuksia toisen asteen opiskelijoille? Miten toisen asteen opiskelijat huomioidaan avoimen tarjonnassa?

Konkreettisia uusia yhteistyömalleja yliopiston ja toisen asteen koulutuksen välille valmistellaan ja toteutetaan mm. vuonna 2015 alkaneessa Omalle polulle korkeakouluun -hankkeessa, jonka tavoitteena on tukea opiskelijoiden siirtymävaihetta toiselta asteelta korkea-asteelle. Tätä ESR-rahoitteista hanketta koordinoi Jyväskylän yliopisto ja se toteutetaan yhteistyössä Jyväskylän koulutuskuntayhtymän ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun kanssa.

Omalle polulle korkeakouluun -hankkeessa etsitään keinoja luoda joustavia ja sujuvia koulutuspolkuja toiselta asteelta korkea-asteelle. Pyrkimyksenä on opintopolkujen sujuvoittaminen sekä osuvien koulutusvalintojen edistäminen. Lisäksi pyritään ehkäisemään epätarkoituksenmukaisia koulutusvalintoja ja opintojen keskeyttämisiä. Kehittämistyö kohdistetaan lukiossa ja toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa opiskeleviin nuoriin sekä toisen asteen koulutuksen ja korkeakoulutuksen opetus- ja ohjaushenkilöstöön.

Konkreettisena toimintamuotona on mm. toisen asteen opiskelijoille tarkoitettujen tutustumiskurssien kehittäminen, joiden avulla opiskelijat pääsevät tutustumaan yliopiston opetustarjontaan jo toisen asteen opintojen aikana. Ko. kurssit

voidaan sisällyttää toisen asteen opintojen valinnaisiin kursseihin. Samalla kurssit voivat toimia yliopiston omille opiskelijoille mm. kesäopiskelumahdollisuuksina.

Omalle polulle korkeakouluun -hankkeen tutustumiskursseissa Jyväskylän yliopisto on ollut lukuvuonna 2016-2017 päätoteuttajana. Osatoteuttajina toimivat Jyväskylän koulutuskuntayhtymä ja Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Tutustumiskurssitarjontaa on tullut vuoden 2016 aikana lisää. Jyväskylän yliopisto tarjoaa tällä hetkellä maksutta 15 erilaista kurssia. Mukana ovat lähes kaikki tiedekunnat. Lisäksi avoimen yliopiston kautta on tarjolla 5 maksullista kurssia. Opiskelu tapahtuu verkossa joustavasti ja kurssista riippuen opetusta tarjotaan myös kampuksilla. Toistaiseksi kursseja tarjotaan keski-suomalaisille toisen asteen kouluille.

Niin ikään uusia yhteistyömalleja Jyväskylän yliopiston, Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymän välillä kehitettiin ja testattiin vuosina 2015 - 2016 Keski-Suomen liiton rahoittamassa Yrittäjyys yhdistää -hankkeessa, jonka keskeisinä tehtävinä oli edistää monialaista ja -tasoista kohtaamista sekä kehittää yhteisiä yrittäjyysopintoja. (<https://opiskelu.jyu.fi/fi/tyoelamapalvelut/palvelut-opiskelijoille/yrittajyys/yrittajyysyhdistaa>).

Yrittäjyys yhdistää -hanke kohdennettiin opiskelijoiden yrittäjyysosaamisen kasvattamiseen ja yrittäjyyskoulutuksen kehittämiseen ja sen aikana kehitettiin pohja mukana olevien oppilaitosten yhteiselle yrittäjyysopintojen koulutustarjottimelle. Tarkoituksena on, että yhteiset kurssit ja valmennukset tarjoavat välineitä opiskelijoiden oman ura- ja yrittäjyyspohdinnan jäsentämiseen sekä konkreettisia mahdollisuuksia kokeilla yrittäjyyttä ja omaa liikeideaa osana opintoja yli koulutusaste- ja koulutusalarajojen. Yhteisissä yrittäjyysopinnoissa keskitytään vahvistamaan sellaisia työelämävalmiuksia, jotka edesauttavat opiskelijoiden työllistymistä tulevaisuuden työelämässä sekä madaltavat kynnystä mahdollisen yrityksen perustamiseen valmistumisvaiheessa.

Hanke päättyi vuoden 2016 loppuun ja sen myötä syntyneet opintokokonaisuudet ovat mukana pysyvää opintotarjontaa, jota pyritään tulevaisuudessa hyödyntämään myös kesälukukaudella. Yrittäjyyden edistäminen on osa EduFutura Jyväskylän yhteistyötä, ja Yrittäjyys yhdistää -hankkeen myönteiset kokemukset ovat edesauttaneet vielä syvemmän yhteistyön rakentamista yrittäjyyskoulutuksessa.

Edellä mainittujen yhteistyömuotojen lisäksi mm. Informaatioteknologian tiedekunnan joitakin opintotarjonnassa olevia kursseja ja opintokokonaisuuksia voivat opiskella myös muut kuin yliopiston tutkinto-opiskelijat ja niitä on tarjolla myös toisen asteen opiskelijoille. Kursseilla opiskellaan yhdessä tutkinto-opiskelijoiden kanssa.

Sekä avoimen yliopiston omassa opintotarjonnassa että sen yhteistyöoppilaitosten tarjonnassa pyritään pitämään kursseja, jotka soveltuvat toisen asteen opiskelijoille tietyn oppiaineen tutustumiskursseiksi (esim. johdanto- ja peruskurssit) ja joita voi hyödyntää myös osana toisen asteen opintoja. Avoimen yliopiston laajat verkko-opiskelumahdollisuudet mahdollistavat opintojen suorittamisen toisen asteen opintojen ohella. Toisaalta opintoihin voidaan haluttaessa sisällyttää myös yhteistyöoppilaitoksen (esim. lukio) järjestämää lähiopetusta tai -ohjausta.

C) DIGITAALISET OPPIMISYMPÄRISTÖT, VERKKO-OPETUS-TARJONTA JA DIGITAALINEN KOULUTUSYHTEISTYÖ JA DIGIPEDAGOGINEN OSAAMINEN

6. Miten kehitätte digitaalisia oppimisympäristöjä?

7. Minkälaista yhteistä tai vastavuoroisesti järjestettyä opintotarjontaa ja yhteistä oppimateriaalituotantoa korkeakoulullanne on muiden korkeakoulujen kanssa?

8. Miten opettajien ja muiden toimijoiden digipedagogista osaaminen arvioidaan ja kehitetään? Mikä taho vastaa (digi)pedagogiikan kehittämisestä?

9. Mitä toimenpiteitä korkeakoululla on kaikille avoimen opintotarjonnan luomiseksi esimerkiksi erityisesti toisen asteen opiskelijoiden käyttöön?

6. Miten kehitätte digitaalisia oppimisympäristöjä?

Jyväskylän yliopistossa on käynnissä laajamittainen oppimisympäristöjen ja tutkimusperustaisen opetuksen kehittäminen. Suunnittelutyössä keskitytään kehittämään joustavia, yksilöllisiä opintopolkuja mahdollistavia akateemisia opetus- ja oppimisympäristöjä, joissa oppimista tehdään näkyväksi ja jossa yhteys tutkimukseen on yhtenä lähtökohtana. Yliopistossa kehitetään sekä etäopetuksen että kampuksella päätoimisesti opiskelevien osaamista laadukkaasti tukevaa eri medioita hyödyntävää opetusta.

Jyväskylän yliopisto on asettanut sopimuskauden ensimmäisellä jaksolla 2017-2018 koulutuksen painopisteeksi opetuksen laadun edistämisen ja opetussuunnitelmauudistuksen implementoinnin. Opetussuunnitelmatyölle asetetuissa tavoitteissa uudistuksessa tulee huomioida mahdollisuus ajasta ja paikasta riippumattomaan opiskeluun teknologisesti tuettujen pedagogisten ratkaisujen sekä digitaalisten aineistojen avulla. Suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava yhtäältä joustavuus ja toisaalta pedagoginen laadukkuus. Tavoitteiden mukaisesti opetussuunnitelmissa tulee hyödyntää oppimisympäristöjen moniulotteisuutta ja esteettömyyttä. Opetussuunnitelmatyön tavoitteiden toteutumista tullaan näiltäkin osin seuraamaan kyselyillä ja opetussuunnitelmakauden aikana tehtävällä väliarvioinnilla.

Jyväskylän yliopiston opetuksen kehittämistä tuetaan yliopiston eEducation-hankkeen kautta. Painopiste on joustavien ja pedagogisesti laadukkaiden oppimismahdollisuuksien kehittämisessä. eEducation-hankkeen tavoitteena on luoda opiskelijoille monimuotoisia, interaktiivisia ja oppijälähtöisiä, tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntäviä opetuksen ja oppimisen ympäristöjä. Tärkeitä periaatteita ovat yhdessä oppiminen, hyvien käytänteiden välittäminen ja erityisesti tutkimukseen perustuva kehittäminen. Yhdessä mukana olevista hankkeista kehitetään oppimisanalytiikkaa, jota on tarkoitus hyödyntää pedagogiikan kehittämiseen ja ohjaukseen.

Jyväskylän uusi SmartCampus 2020 -toimintamalli nivoo yhteen yliopiston toiminnan digitalisaation mahdollisuudet. Näin luodaan monipuolinen, monikanavainen ja -mediainen opetuksen, tutkimuksen ja avoimen tiedon infrastruktuuri, joka lähtee tiede- ja opetusyhteisön tarpeista. Se helpottaa ja sujuvoittaa kaikkien käyttäjien - tutkijoiden, opettajien, opiskelijoiden, henkilökunnan ja muiden ryhmien - toimintaa.

Yliopiston strategian toimenpideohjelmaan on otettu uudeksi nousevaksi tutkimusalueeksi "Pedagogiikka ja digitaalisuus monimuotoistuvissa oppimisympäristöissä", jolla tuetaan opetuksen tavoitteellista kehittämistä ja jolla tuodaan uutta tutkimustietoa kehittämisen tueksi. Opetuksen kehittäminen itsessään on rakentunut verkostomaiseksi ja monitieteiseksi toimijoiden verkostoksi, jota tuetaan erilaisin hankerahoituksin ja tukimuodoin.

Muutamia esimerkkejä verkko-opetuksen kehittämisestä Jyväskylän yliopistossa:

Jyväskylän yliopisto on hyväksytty ainoaksi suomalaiseksi yliopistoksi Euroopan johtavan etäopetuksen järjestön European Association of Distance Teaching Universities (EADTU) -verkoston jäseneksi. Verkosto on Euroopan Komission avainkumppani avoimen, joustavan ja verkko-opetuksen kehittämisessä. Jyväskylän yliopiston edustajana järjestössä toimii Jyväskylän yliopiston avoin yliopisto. Verkosto tarjoaa mahdollisuuden eurooppalaisen kehitystyön

keskiöön. Kehittäminen kohdistuu elinikäisen oppimisen, tutkimuksen ja innovaation, avoimen opetuksen ja MOOC-kurssien, virtuaalisen liikkuvuuden, taitojen ja työllistymisen sekä laadunvarmistamisen alueille.

Jyväskylän yliopiston avoin yliopisto on koordinoanut Jyväskylän yliopiston ensimmäisen MOOC:in "The Success Factors Behind the Finnish Education" (<http://mooc.jyu.fi>) tekemistä yhteistyössä Kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunnan, Koulutuksen tutkimuslaitoksen ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun ammatillisen opettajakorkeakoulun kanssa. MOOC-toteutuksia pilotoidaan Jyväskylän yliopiston ja JAMKin yhteisellä palvelualustalla.

Jyväskylän yliopiston kielikeskuksella on useita verkkomateriaaleja erityisesti viestintä- ja kieliopintojen kasvokkaisopetuksen tukena. Ruotsin kieleen on kehitetty lisämateriaalia sekä taitotasoltaan heikompien mutta myös osaamiseltaan edistyneempien opiskelijoiden tarpeisiin. Tiedeviestinnässä on käytössä tutkimusviestinnän perusteet - materiaali, jota käytetään myös Avoimen yliopiston ja yliopistokeskus Chydeniuksen etäopetukseen. Englannin kielen eLearning-moduulit ovat käytössä perusopiskelijoiden kertaus- ja täydennysmateriaaleina sekä koulutusviennin tukena. Saksan ja ranskan kielten edistyneen tason opiskelijoille on tarjolla saksalaista ja ranskalaista yhteiskuntaa ja liike-elämää käsitteleviä laajoja joko kurssin ohessa tai itsenäisesti opettajan ohjauksessa suoritettavia verkkomateriaalikokonaisuuksia. Venäjän kielessä on tarjolla liikevenäjän itsenäisesti suoritettava peruskurssi ja WebQuest. Suomi toisen kielenä - opetuksessa on käytössä useita eri tasolle tarkoitettuja materiaaleja. Omaehtoiseen, opettajan ohjaamaan opiskeluun on tarjolla EOTO (Each One Teach One) -verkkoportaalit, jonka kautta opiskelijat sekä hakevat kielenopiskelupartnerin ja saavat ohjeistuksen ja materiaaleja opiskelun tueksi. Näiden lisäksi käytössä on useita erilaisia verkkoresursseja useissa kielissä ja erilaisten opiskelijoiden tarpeisiin räätälöityinä.

Vaasan yliopiston kielten koulutuksen vaiheittaista siirtoa Jyväskylään edistetään verkko-opetustoteutuksilla ja joustavilla suoritusmuodoilla, jotka mahdollistavat opetuksen samanaikaisen järjestämisen kahden yliopiston välillä siirtymäkaudella.

Yliopisto on ottamassa vaiheittain käyttöön uudistetun opetuksen ja opiskelun suunnittelun ja kurssihallinnan palvelukokonaisuuden. Tämä mahdollistaa opetuksen ja opintojen joustavan suunnittelun, opintojen laadullisen seurannan ja opiskeluanalytiikan kehittämisen.

Kampuksen salit on varustettu laajasti videotallennus- ja jakelujärjestelmillä, joiden käyttöä varmennetaan koulutuksella ja tukipalveluilla. Opettajilla on käytössään av-tiloja opetusvideoiden ja äänitteiden itsenäiseen ja tuettuun tuottamiseen. Lisäksi pilotoidaan erilaisten digitaalisten kollaboraation välineiden käyttöä perinteisissä opetustilanteissa.

Yliopisto on mukana kansallisessa Exam-kehitystyössä ja laajentaa kevään 2017 aikana kampuksen eTentti-palveluja uudella eTentti-tilalla ja lisää verkossa itsenäisesti suoritettavien kurssien tarjoamista.

Verkko-oppimisympäristöjen yhteiskäyttöisyyttä on parannettu ja pilvipalvelupohjaisten oppimisympäristöjen käyttöä laajennetaan. Verkossa tapahtuvan reaaliaikaisen viestinnän järjestelmiä on uudistettu ja integroitu eri verkkoympäristöihin. Samoin tieteenalakohtaisia prosessi- ja simulaatioympäristöjä on kehitetty sekä yliopiston sisällä (TIM -järjestelmä) että korkeakoulujen yhteistyönä (Moodle Abacus-Stack).

Jyväskylän yliopisto osallistuu ministeriön kärkihankerahoituksen myötä Tampereen yliopiston koordinoimaan ristiinopiskelu-hankkeeseen (vastuullaan joustavan opintojen suorittamisen pilotit), Turun yliopiston digipeda-hankkeeseen (vastuullaan digi-kummi-toiminta) sekä tutkimuskumppanina Jyväskylän ammattikorkeakoulun koordinoimaan eAMK hankkeeseen.

Horizon 2020 TeSLA projektissa pilotoidaan verkko-opiskelijan vahvan tunnistamisen järjestelmiä ja luotettavan verkko-opiskelun käytännön toteuttamista sekä parannetaan esteettömän verkko-opiskelun mahdollisuuksia.

7. Minkälaista yhteistä tai vastavuoroisesti järjestettyä opintotarjontaa ja yhteistä oppimateriaalituotantoa korkeakoulullanne on muiden korkeakoulujen kanssa?

Edellisissä kysymyksissä kuvatun alueellisen yhteistyön ja EduFutura -yhteistyön lisäksi vuonna 2015 aloitettiin yhteistyö Aalto-yliopiston kanssa hyvien opetusteknologiaa hyödyntävien käytänteiden ja asiantuntijayhteistyön merkeissä (mm. TIM-alustan eteenpäin kehittäminen ja yhteisseminaarit). Alkaneena vuonna yhteistyössä on lisäksi kaavailtu tutkimusta, joka kohdistuu erityisesti opettajien digipedagogiseen kehittämiseen, erityisesti muutosorientaatioon ja rooliin oppimisympäristöjen uudistajana. Lisäksi Jyväskylän yliopisto ja Aalto-yliopisto tuottavat Moodle yhteensopivaa Abacus tehtäväpankkia matematiikan ja luonnontieteiden opetuksen käyttöön.

Jyväskylän yliopiston avoin yliopisto suunnittelee Äänekoskelle suunnattua avointa korkeakouluopetusta yhdessä JAMKin kanssa. Lisäksi JAMK:n kanssa on tehty yhteistyötä työelämäläheisen avoimen korkeakoulutuksen mallintamisessa (AVOT-hanke) ja opintojen markkinoinnissa (esim. <https://www.youtube.com/watch?v=fzsCpOVzpX0>).

Avoimen korkeakoulutuksen yhteistyöryhmässä on päätetty tehdä kesäopintojen markkinointia yhdessä "Kesälläkin Jyväskylä on parhaiden opiskelumahdollisuuksien kaupunki". Yhteistyössä on mukana JY, JAMK, JKKY, Jyväskylän kristillinen opisto, Jyväskylän kesäyliopisto, HUMAK ja Alkio-opisto.

Kauppatieteissä ja psykologiassa toteutetaan yhteisiä verkkokoulutuskokonaisuuksia muiden korkeakoulujen kanssa. Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulu osallistuu Turun yliopiston koordinoimaan kärkihankkeeseen Valtakunnallinen liiketoiminta-osaamisen verkko-opintokokonaisuus.

8. Miten opettajien ja muiden toimijoiden digipedagogista osaaminen arvioidaan ja kehitetään? Mikä taho vastaa (digi)pedagogiikan kehittämisestä?

Jyväskylän yliopistossa on jo muutamia vuosia systemaattisesti tehty opetuksen kehittämistä eEducation -teemalla. Vuonna 2017 teemana on eEducation: Arviointi ja palaute kehittyvissä oppimisympäristöissä. Tavoitteena on uudistaa oppimisen arviointikäytänteitä vastaamaan uudistuvia opetussuunnitelmia.

Vuonna 2016 tässä monitieteisessä eEducation-hanketoiminnassa mukana olleet eri yksiköiden opettajat kehittivät opetusta pilotoimalla erilaisia oppimisympäristöjä ja -alustoja (Ped.net, TIM, REAL, Moodle, Canvas, Office365, Yammer). Ympäristöjen käyttökelpoisuutta ja käytön rajoituksia on selvitetty opettajia haastatteleamalla ja luotu kuvaa siitä, mitkä ympäristöt ja alustat parhaiten tukevat erilaisia oppimisen päämääriä.

Jyväskylän yliopistossa käynnissä olevassa opetussuunnitelmien uudistustyössä ollaan uusien opetussuunnitelmien hyväksymisvaiheessa (maaliskuun loppu 2017) ja opetusohjelmien laadinnassa. Kuluneen vuoden aikana uudistustyötä tuettiin yhteisöllisen seminaarisarjan avulla, joka huipentui loppuvuodesta Hei, me uudistetaan!-seminaareihin, joissa tiedekunnat esittelivät uudistuneita opetussuunnitelmiaan. Tilaisuuksissa Jyväskylän yliopiston koulutusneuvoston jäsenet ja opiskelijat antoivat uudistuksista rakentavaa palautetta ja kehittämisehdotuksia. Opiskelijat osallistuivat muutenkin aktiivisesti opetussuunnitelmatyöhön mm. suunnittelemalla ja järjestämällä oman ops-seminaarin. Ops-seminaareja pidettiin vuoden aikana yhteensä 13, joista kaksi kohdistui nimenomaan opettajien digipedagogisen osaamisen kehittämiseen (Ops-uudistajien pedagogiset TVT-valmiudet ja eEducation-messut). Opetussuunnitelmien arviointityössä

edetään sekä tiedekuntien ja yksiköiden itsearvioinnin että koulutusneuvoston tekemän arvioinnin kautta.

Innovatiivisen pedagogisen ja oppimisympäristöjen kehittämisen lisäksi Jyväskylän yliopistossa on etsitty matalan kynnyksen toimintatapoja opettajien digipedagogisen osaamisen kehittämiseksi. Jo aiemmin kehitetty Digi-kummitoiminta saa jatkoa "Korkeakoulujen henkilöstön pedagogisen ja digitaalisen opetus- ja ohjausosaamisen vahvistaminen" -kärkihankkeen avulla. Jyväskylän yliopisto on aktiivisesti mukana Turun yliopiston koordinoimassa hankkeessa verkostomaisen digikummitoiminnan ja yliopistopedagogisen verkkomateriaalin kehittämisessä.

Jyväskylän yliopisto sai opetus- ja kulttuuriministeriöltä kärkihankerahoitusta Opiskelukyvyn, hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen korkeakouluissa (OHO!)- hankkeelle. Hankkeessa edistetään yhteistyössä 10 korkeakoulun kanssa opiskelijan hyvinvointia, opiskelukykyä ja esteettömyyttä seuraavasti: kehitetään opiskelijalähtöisiä pedagogisia malleja tukemaan opintojen edistymistä, kehitetään opettajien ohjausosaamista sekä saavutettavuutta ja osallisuutta tukevaa pedagogista osaamista sekä luodaan kaikille korkeakouluille soveltuvia toimintatapoja ja -malleja opiskelijoiden tukeen ja ohjaukseen. Hankkeessa käytetään vaikuttavuuden mittaamiseen kehitettyjä mittareita ja oppimisanalytiikkaa. Digitalisaatiota hyödynnetään myös ohjaus- ja opetusosaamisen kehittämisessä.

Jyväskylän yliopistossa koulutuksesta vastaava vararehtori on kokonaisvastuussa yliopistotasoisesta (digi)pedagogiikan kehittämisestä. Tukenaan hänellä on koulutusneuvosto, joka toimii opetuksen kehittämishankkeiden ohjausryhmänä.

Opettajien pedagogisen osaamisen kehittämisen kokonaismalliin Jyväskylän yliopistossa kuuluvat seuraavat kokonaisuudet: yhteisöllinen opetussuunnitelmatyö, opetuskokeilumalli (nyt eEducation-teema), yliopistopedagogiikan opinnot (YPE, APO), TACE-koulutus (Teaching Academic Content through English), ohjauskoulutus (alkaa uudistettuna keväällä 2017) ja henkilöstökoulutuksen tarjoamat koulutukset. Erityisesti opetuskokeilumalliin kytkeytyy tiiviisti opetuksen kehittämistä selvittävä tutkimustoiminta, josta on kuluneen vuoden aikana julkaistu useita tieteellisiä artikkeleita ja esitelmiä (mm. Jääskelä, P., Poikkeus, A-M., Vasalampi, K., Valleala, U-M., and Rasku-Puttonen, H. 2016. Assessing agency of university students: validation of the AUS Scale. *Studies in Higher Education*.; Marin, V., Jääskelä, P., Häkkinen, P., Vesisenaho, M., Juntunen, M., and Rasku-Puttonen, H. 2016. Seamless Learning Environments in Higher Education with Mobile Devices and Examples. *International Journal of Mobile and Blended Learning* 8 (1), 51-68). Kansainvälisiä tutkimuskumppaneita on saatu Yhdysvalloista, Espanjasta ja Iso-Britanniasta.

Käytännön opetuksen kehittämistoiminnan tukemiseksi Jyväskylän yliopistoon on vuoden 2017 alusta alkaen perustettu uusi opetuksen kehittämispäällikön toimi strategisen kehittämisen yksikköön. Opetuksen kehittämispäällikkö vastaa osaltaan opetuksen pedagogisesta kehittämisestä yhdessä yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön kanssa, ja on läheisessä yhteistyössä koulutuspalvelujen vastuualueen kanssa.

Yliopiston IT-palvelut edistää pedagogista kehittämistä kattavalla tukipalvelulla, digi-kummi-toiminnalla ja laajalla koulutustarjonnalla sekä räätälöidyillä kehittämistyöpajoilla. Alueen korkeakoulujen digipedagogiikan verkosto järjestää lukuisia tapahtumia, laajimpana vuosittainen Tulevaisuus haastaa oppimisen seminaari <
<https://tulevaisuushaastaaoppimisen.wordpress.com/>>

9. Mitä toimenpiteitä korkeakoululla on kaikille avoimen opintotarjonnan luomiseksi esimerkiksi erityisesti toisen asteen opiskelijoiden käyttöön?

Ks. aiemmat vastaukset.

D) OPINTOJEN YMPÄRIVUOTISTAMINEN

10. Onko korkeakoulussa tulevana kesänä aiempaa enemmän mahdollisuuksia suorittaa opintoja kaikilla aloilla?

11. Miten korkeakoulu huolehtii ympärivuotisesta opintotarjonnasta siten, että opiskelija voi suorittaa opintoja joustavasti? Kuinka laajasti järjestätte eri aloilla tutkinto-opiskelijoille ajan ja paikan suhteen joustavia opintoja, esimerkiksi verkko-opintoja ja intensiivikursseja?

10. Onko korkeakoulussa tulevana kesänä aiempaa enemmän mahdollisuuksia suorittaa opintoja kaikilla aloilla?

Jyväskylän yliopiston opetussuunnitelma- ja opetusohjelmalinjauksissa on jo useiden vuosien ajan kiinnitetty erityistä huomiota siihen, että opiskelijoiden tulee olla mahdollista suorittaa nimenomaan aidosti tutkintoon johtavia ja valmistumista edistäviä opintoja myös kesäkauden aikana. Laajat kesäopiskelumahdollisuudet ovat vakiintuneet, ja lähes kolmasosa yliopiston opiskelijoista suorittaa opintoja kesäkauden aikana. Vuosittain noin 14 % koko vuoden opintopisteistä on suoritettu kesäkauden aikana.

Jyväskylän yliopisto koostaa opiskelijoille kesäopinnoista tietoa osoitteeseen:

<https://opiskelu.jyu.fi/fi/opiskelijalle/sujuva-opiskelu/kesaopinnot>. Kesäopetusta järjestävät kaikki tiedekunnat, kielikeskus, avoin yliopisto, kesäyliopisto sekä kesäkoulut. Kesäopetustiedot täydentyvät maaliskuuhun aikana ja valmistuvat toukokuun alkuun mennessä. Kesän aikana järjestetään joka tiedekunnassa vähintään yksi yleinen tentti/kuukausi.

Tyypillisimmin kesäopiskelu on kirjatenttejä tai muita kirjallisia suorituksia, kuten opinnäytetöiden tekoa, mutta myös luentokursseja on tarjolla. Kesäopintojen suorittaminen on mahdollista kaikissa tiedekunnissa, mutta käytännön toteutustavat vaihtelevat. Tiedekunnasta riippuen tarjolla on perinteisiä luentokursseja, maasto- ja kenttäkursseja sekä itsenäisesti suoritettavia verkkokursseja. Opetuksen videotallenteet ja verkkomateriaalit mahdollistavat itsenäisen opiskelun ja verkkokurssien etätenttimahdollisuudet ovat yhä laajemmin käytössä. Kansainvälisiä kesäkouluja järjestetään mm. humanistisissa tieteissä ja luonnontieteissä.

Osana kesäopetusta on vakiintunut monitieteinen työelämäprojekti (<https://opiskelu.jyu.fi/fi/tyoelamapalvelut/palvelut-opiskelijoille/tyoelamaopinnot/tyoelama>), johon myös Jyväskylän ammattikorkeakoulun opiskelijat voivat osallistua. Vastavuoroisesti Jyväskylän ammattikorkeakoulun Ideasta yritykseksi -esihautomkurssi on tarjolla myös yliopiston opiskelijoille.

Kesällä 2016 pilotoitiin oppilaitosyhteistyössä Työllistä itsesi kesäksi osuuskunnassa! -kurssia, joka sisälsi opintopisteytetyn valmennuksen, jossa teemoina ovat oman osaamisen tunnistaminen ja tuotteistaminen sekä oman itsen työllistäminen osuustoiminnalla. Valmennuksen jälkeen opiskelijalla oli valmius luoda oma kesätyö oppilaitosten osuuskunnan tai esim. laskutusosuuskunnan kautta.

Lukuvuodesta 2016-2017 alkaen Jyväskylän yliopisto yhdessä Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymän kanssa on asettanut tavoitteeksi edistää ympärivuotista opetusta toteuttamalla erityisesti toukokuusta elokuuhun ulottuvalla jaksolla eri oppilaitosten opiskelijoille suunnattuja kursseja, jotka toteutetaan oppilaitosyhteistyönä. Jyväskylän avoimessa yliopistossa on tarjolla paljon erityisesti verkkovälitteistä opetusta myös kesäkauden aikana. Jyväskylän yliopiston opiskelijat voivat suorittaa opintoja myös avoimen yliopiston puolella joko itse maksaen tai yliopiston tukemana (vain tietyt opinnot). Yliopisto laatii parhaillaan suunnitelmaa, joiden avulla tämä

tarjonta voitaisiin aiempaa laajemmin tuoda tutkinto-opiskelijoiden käyttöön maksuttomana.

Yliopiston sähköisen tenttimisen mahdollisuudet yli kaksinkertaistuvat, kun yliopistossa otetaan käyttöön toinen eTentti-tila huhtikuussa 2017.

11. Miten korkeakoulu huolehtii ympärivuotisesta opintotarjonnasta siten, että opiskelija voi suorittaa opintoja joustavasti? Kuinka laajasti järjestätte eri aloilla tutkinto-opiskelijoille ajan ja paikan suhteen joustavia opintoja, esimerkiksi verkko-opintoja ja intensiivikursseja?

Ks. edelliset vastaukset.

Verkko-opintojen määrä on kasvamassa ja erityisesti avoin yliopisto on tehnyt tässä uraauurtavaa työtä Jyväskylän yliopistossa. Erilaisia intensiivikursseja järjestetään viestintä- ja kieliopinnoissa ja tiedekuntien opetuksessa, etenkin matemaattis-luonnontieteellinen ja humanistis-yhteiskuntatieteellinen tiedekunta ovat toteuttaneet useita intensiivikursseja. Opetuksen kehittämishankkeiden kautta on etsitty uusia pedagogisia ja teknologisia ratkaisuja joustavuuden toteuttamiseen.

Jyväskylän yliopiston, Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymän EduFutura Jyväskylä -yhteistyön yhtenä tavoitteena on koulutusjärjestelmän tehostuminen päällekkäistä koulutusta karsimalla ja joustavien opintopolkujen rakentamalla ja eri asteiden välillä tapahtuvien siirtymien nopeuttamisella. Samalla luodaan ja kehitetään yhdessä opintokokonaisuuksia, joita suunnataan erityisesti kesäkaudella suoritettavaksi.

Keväällä 2016 oppilaitokset käynnistivät yhteisen "nopeat startit" -hankehaun, jolla pyrittiin saavuttamaan nopeasti yhteistyöhön liittyviä keskeisimpiä tavoitteita. Toteutettujen joukossa oli kesäopintojen toteutuksia:

- omasta innostuksesta kesäduunisi
- yrittäjyyden leirikoulu

Helmikuussa 2017 käynnistettiin vastaava kilpailu "ratkaisuja haasteisiin", jossa Edu-Futura oppilaitokset tukevat erillisellä 100 000 € rahoituksella parhaiden ratkaisujen löytämistä ja toteutusta. Tässä kilpailussa haluttiin edelleen korostaa ympärivuotiseen opiskeluun tähtääviä toimia, ja ratkaistavat haasteet kuvattiin seuraavasti:

- Rakentakaa kesäopintokokonaisuuksia pysyväksi tarjonnaksi
- Toteuttakaa yhteisiä opintopolkua niin, että kaikilla opiskelijoilla on aito mahdollisuus osallistua opintoihin
- Toteuttakaa viestintäkanavia tiedottamiseen EduFuturan opintomahdollisuuksista opiskelijoille laajasti
- Suunnitelkaa ja toteuttakaa yhteinen lukuvuoden avaustapahtuma uusille opiskelijoille

Tietoa nopeiden starttien toteutuksesta: <https://tulevaisuushaastaaoppimisen.wordpress.com/seminaariohjelmia->

E) MUUTA

12. Mitä muita toimenpiteitä on meneillään tai harkitaan työelämään siirtymisen nopeuttamiseksi?

13. Millaisia toimenpiteitä on meneillään erityisesti työssä aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisen parantamiseksi?

14. Mitä tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä haasteita korkeakoulu on tunnistanut kärkihanke 3 teemojen toimenpiteissä, erityisesti opiskelijavalinnoissa eri aloilla? Millaisilla toimilla korkeakoulu edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta asiakohdissa A-E?

12. Mitä muita toimenpiteitä on meneillään tai harkitaan työelämään siirtymisen nopeuttamiseksi?

Jyväskylän yliopisto osallistuu Haaga-Helia ammattikorkeakoulun koordinoimaan kärkihankkeeseen TOTEEMI Työstä oppimassa, työhön (Arbete - kompetens - karriär). Hankkeen tavoitteena on kehittää työelämäpedagogiikkaa.

Jyväskylän yliopiston työelämäpalvelut tarjoaa opiskelijoille työelämävalmiuksia kehittäviä opintoja, CV-tuunausta ja työnhaun preppausta. Lisäksi järjestetään erilaisia kohtaamis- ja verkostoitumistapahtumia työnantajien kanssa ja vahvistetaan opiskelijoiden tietoisuutta yrittäjyydestä yhtenä uramahdollisuutena sekä välitetään työ- ja harjoittelupaikkailmoituksia opiskelijoille. Toimintaa kehitetään jatkuvasti eri verkostojen kanssa.

Esimerkkejä työelämään siirtymisen nopeuttamisen toimista:

Korkeakoulutettujen palvelut (KOPA) ryhmän toiminta. KOPA-ryhmä on yliopiston, JAMKin ja TE-palveluiden yhteistyöfoorumi, joka kokoontuu säännöllisin väliajoin (edustajat kaikista kolmesta organisaatiosta). Ryhmän tavoitteena on tiedon jakaminen mm. korkeakoulutettujen työllistymiseen ja työmarkkinatilanteeseen liittyvistä aiheista. TE-toimiston henkilöstö saa tietoa ajankohtaisista koulutukseen liittyvistä asioista oppilaitoksista (tietoa, jota jaetaan korkeakoulutetuille TE-toimiston asiakkaille). Yliopisto ja JAMK saavat tapaamisissa TE-toimiston henkilöstön reaaliaikaisen näkemyksen akateemisten työmarkkinatilanteesta alueella, säännöllisesti tilastot korkeakoulutettujen työttömien määrästä tutkinnoittain/pääaineittain Keski-Suomessa. Lisäksi oppilaitokset saavat TE-palveluiden henkilöstöltä tietoa ajankohtaisista, korkeakoulutetuille soveltuvista työvoimapolitiittisista koulutuksista (tukee mm. työttömyysuhan alaisten opiskelijoiden neuvontaa työelämäpalveluissa = ongelma-aloilta valmistuvat).

Valmiina työelämään (VALTE) hanke: Valmiina työelämään -hanke etsii keinoja tukea opiskelijan henkisiä, fyysisiä ja sosiaalisia voimavaroja sekä muutoskykyä vaihtelevissa työolosuhteissa. Valmiina työelämään -hanke on valtakunnallinen usean oppilaitoksen yhteinen kehittämishanke. Keskeisiä teemoja hankkeessa ovat työelämän moninaisuus, muuttuvan työelämän vaatimukset ja työhyvinvoinnin eri osa-alueet. Hankkeen tuloksena syntyy oppilaitosten yhteistyössä tuottama työhyvinvoinnin opintokokonaisuus, jossa hyödynnetään viimeisimpiä digitaalisen tekniikan tarjoamia mahdollisuuksia. Lokakuun 2018 loppuun ulottuvan hankkeen budjetti on 1,6 miljoonaa euroa. Euroopan sosiaalirahasto (ESR) tukee hanketta 1,2 miljoonalla eurolla. Keski-Suomessa alueellista yhteistyötä hankkeessa tekevät Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulu ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun hyvinvointiyksikkö.

Työelämäopintotarjotin: Työelämässä tarvitaan vankan substanssiosaamisen lisäksi yhä enemmän myös muunlaisia valmiuksia, kuten kykyä neuvotella ja olla vuorovaikutuksessa muiden kanssa, ymmärrystä liiketoiminnan perusprosesseista ja projektityöskentelystä sekä joustavaa ja yrittäjämäistä asennetta. Jyväskylän yliopiston työelämäopinnot edesauttavat näiden sekä opiskelussa että työelämässä tärkeiden yleisten, kaikille hyödyllisten valmiuksien oppimista. Työelämäopinnot sopivat valinnaisiksi opinnoiksi kaikille Jyväskylän yliopiston kirjoilla oleville varsinaisille opiskelijoille, eikä niiden suorittaminen edellytä laajoja esitietoja muilta kursseilta. Työelämäopintojen kehittämisessä ja toteuttamisessa ovat mukana kaikki Jyväskylän yliopiston tiedekunnat, kielikeskus, avoimen tiedon keskus sekä Jyväskylän yliopiston työelämäpalvelut.

Monitieteinen työelämäprojekti: Monitieteinen työelämäprojekti on vuodesta 2011 asti järjestetty Jyväskylän yliopiston opintojakso, joka on avoin sekä yliopiston että ammattikorkeakoulun opiskelijoille. Noin 3,5 kuukautta kestävä opintojakson aikana eri alojen opiskelijoista koostuvat opiskelijatiimit tarttuvat asiakkaan kokemiin haasteisiin tai kehittämistarpeisiin ja toteuttavat asiakasyhteistyönä niitä ratkaisevan projektin. Opiskelijatiimien osaamista ovat

hyödyntäneet eri alojen yritykset, järjestöt ja monet muut organisaatiot. Toiminnan yhtenä tavoitteena on siihen osallistuvien opiskelijoiden verkostoituminen potentiaalisten työnantajien kanssa.

Multicultural Business Project (MBP). Monitietieteinen työelämäprojekti kv-opiskelijoille

KV-taksvärkki "Day at work": ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat tutustuvat suomalaiseen työelämään viettämällä päivän jossain alueen yrityksessä/muussa organisaatiossa (toteutetaan yhteistyössä: JY, JAMK ja Keski-Suomen kauppakamari). Tavoitteena on toimintaan osallistuvien opiskelijoiden verkostoituminen alueen työnantajien kanssa.

AVOT-hanke: Työelämälähtöinen avoin korkeakouluopetus (AVOT)-hanke kehittää avointa korkeakouluopetusta vastaamaan paremmin työelämän muuttuviin tarpeisiin. Toimintamallia kehitetään vuosina 2015-2018 kolmen pilotin avulla, joita ovat IT-ala, sote-ala ja biotalous-ympäristöala. Hankkeessa tehdään yhteistyötä työelämän keskusjärjestöjen, yritysten ja julkisten organisaatioiden kanssa eri puolilla Suomea.

Vuoden 2017 alussa kansanedustaja Mauri Pekkarisen kokoamalle keskisuomalaiselle työryhmälle tuotetaan selvitys yliopiston, JAMKin ja koulutuskuntayhtymän toiminnasta nopeammin yhteiskuntaa hyödyttävien koulutusten tulosten aikaansaamisesta.

13. Millaisia toimenpiteitä on meneillään erityisesti työssä aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisen parantamiseksi?

Jyväskylän AHOT-periaatteiden mukaan muualla kuin virallisessa koulutuksessa hankittua osaamista voi syntyä epävirallisen oppimisen (täydennyskoulutukset, työpaikkojen lyhytohjelmien, vapaan sivistystyön koulutukset) tai arkioppimisen (työkokemus, luottamustoimet, harrastukset) yhteydessä. Keskeistä ovat kokemuksen kautta opitut tiedot ja taidot, ei niinkään kokemus sinänsä. Opiskelijan on todennettava osaamisensa, jotta osaamista voidaan arvioida. Opiskelijalta voidaan edellyttää kirjallisten dokumenttien lisäksi myös näyttöä osaamisestaan.

Aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen tapahtuu yleensä henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS) laatimisen ja hyväksymisen yhteydessä.

Aiemmin hankitun osaamisen periaatteiden uusiminen ja päivittäminen on yksi yliopiston lähiaikojen kehittämiskohteista.

14. Mitä tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä haasteita korkeakoulu on tunnistanut kärkihanke 3 teemojen toimenpiteissä, erityisesti opiskelijavalinnoissa eri aloilla? Millaisilla toimilla korkeakoulu edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta asiakohdissa A-E?

Kärkihanke 3 teemojen toimenpiteistä haasteiksi on tunnistettu:

Toimenpide 1 Nopeutetaan toiselta asteelta korkeakouluuihin siirtymistä:

- Opinto-ohjaajien ja opettajien osaaminen ei tue riittävästi opiskeluun hakeutumisessa nuoria, joilla on jokin vamma tai oppimisvaikeuksia (esimerkiksi Jauhola Laura & Jukka Vehviläinen. 2015. Syrjinnän ilmeneminen koulutuksessa ja opinto-ohjauksen yhdenvertaisuuden toteutuminen. Oikeusministeriön julkaisu 21/2015; Sari Kokko & Elisa Montonen 2014. Näkövammaisen opiskelijan arki - ruusuja, risuja, kokemuksia ja kummervenkejä. Näkövammaisten Keskusliitto ry.)

Toimenpide 3 Kehitetään korkeakoulujen digitaalisia oppimisympäristöjä, verkko-opetustarjontaa ja digitaalista

koulutusyhteistyötä palvelemaan opintojen sujuvoittamista ja nopeampaa korkeakoulutukseen siirtymistä:
- Haasteena on sähköisten palvelujen, opetus- ja opiskelumahdollisuuksien hyödyntäminen saavutettavuuden edistämiseksi jokaiselle uusien esteiden sijaan. Tarve on tunnistettu käytännössä (esimerkiksi Penttilä Johanna. 2012. Hitaasti, mutta varmasti? Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu, 10) ja saavutettavuuden toteuttamiseen on sitouduttu kansainvälisesti (Directive (EU) 2016/2102 on the accessibility of the websites and mobile applications of public sector bodies 2016; Accessibility requirements suitable for public procurement of ICT products and services in Europe EN 301 549; YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista). Korkeakoulujen ja järjestöjen yhteistyötä tietoisuuden lisäämiseksi on käynnistetty (Stivi) -hankkeessa ja sitä jatketaan ESOK-verkoston osallistumisessa JY:n OHO-hankkeeseen.

14. Millaisilla toimilla korkeakoulu edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta asia-kohdissa A-E?

Jyväskylän yliopisto on yhteistyössä opiskelijoiden kanssa testannut Exam-sovelluksen saavutettavuutta sen eri kehittämisvaiheissa ja raportoinut kehittämistarpeet valtakunnalliselle työryhmälle.

Jyväskylän yliopisto on koordinoanut Saavutettava tieto- ja viestintäympäristö (Stivi) -hanketta korkeakoulujen tietoisuuden lisäämiseksi.

Saavutettavuuden näkökulma on ollut mukana opetussuunnitelmien kehittämisessä (kohta 8) ja e-Tentti tilan ja järjestelyjen kehittämisessä (kohta 6).